

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально-науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ЖАДАН АЛЬОНА ОЛЕКСІЇВНА

УДК 364.144:349.3

**Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ ВЕРСТВ
НАСЕЛЕННЯ**

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук,
старший викладач,
Назіров Карім Заріфович,
Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
старший викладач кафедри
організації виробництва,
бізнесу та менеджменту.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Становлення України як демократично-правової держави, імплементація принципів верховенства права та закріплення засад громадянського суспільства нерозривно переплітається із реформуванням соціальної політики.

Мета соціального реформування – забезпечити високий рівень соціальної захищеності та якісне викорінення такої категорії як малозабезпечені верстви населення. Це можливо за умови забезпечення ефективних і доступних соціальних норм та гарантій, формування прозорих механізмів їх реалізації. Поряд з цим, основоположний пріоритет соціальних реформ повинен бути наближений саме до потреб та інтересів соціально вразливих категорій осіб.

Науковими дослідженнями у сфері соціального захисту займалися такі вчені як: Бондар І. М., Брюховецька Н. Ю., Геєць В. С., Кулачок-Тітова Л. В., Лукінов І. К., Мандибура В. П., Новикова О. М., Прогнімака Е. Д., Черняк В. С., Яременко О. В.

Метою досліджень даної кваліфікаційної (магістерської) роботи є обґрунтування напрямів реформування системи соціального захисту населення в Україні, розробка теоретичних і прикладних положень щодо підвищення його ефективності в Україні.

Для досягнення мети були сформовані і вирішені наступні **завдання**:

- з'ясувати сутність та інструментарій соціального захисту населення;
- розглянути соціальну політику як знаряддя реалізації системи соціального захисту;

- дослідити державне регулювання системи соціального захисту населення України;
- проаналізувати нормативно-правову базу здійснення соціального захисту населення в Україні;
- розглянути моделі соціального захисту населення зарубіжних країн;
- визначити особливості соціального захисту в Україні на сучасному етапі;
- визначити основні проблеми соціальної політики України та шляхи їх подолання;
- дослідити світові тенденції соціального захисту населення та їх вплив на побудову моделі соціального забезпечення в Україні;
- розглянути етапи реформування системи соціального захисту в Україні та її ефективність.

Об'єктом дослідження є пошук шляхів удосконалення соціального захисту населення в Україні та окремо взятому регіоні зокрема.

Предметом дослідження є сучасний стан організаційно-управлінських засад, теоретичних та прикладних проблем реформування соціального захисту малозабезпечених верств населення в Україні.

Методи дослідження. Для дослідження цілей та завдань поставлених у кваліфікаційній (магістерській) роботі був зібраний теоретично-практичний матеріал з застосуванням методу спостереження, використано порівняльний та історичний методи. Разом з тим, було використано систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів удосконалення організації соціального захисту малозабезпечених верств населення.

Інформаційною базою досліджень були матеріали регіонального органу соціального захисту населення, нормативні акти України, спеціальна економічна та

психологічна література, звітні дані органу соціального захисту населення за 2018 рік, матеріали науково-практичних конференцій, матеріали періодичних видань, довідково-інформаційні матеріали, результати власних спостережень автора.

Наукова новизна одержаних результатів

Набуло подальшого розвитку: теоретичне обґрунтування засад реформування соціальної сфери з метою усунення категорії малозабезпечених верств населення посередництвом якісних організаційних змін.

Удосконалено: шляхи та моделі механізму удосконалення організації соціального захисту малозабезпечених верств населення.

Практичне значення одержаних результатів

дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення системи соціального захисту населення.

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконана на матеріалах роботи регіонального органу соціального захисту. Висновки та пропозиції, одержані в процесі дослідження, спрямовані на створення умов покращення якості захисту малозабезпечених верств населення.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень опубліковані в матеріалах II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економіки» (м. Полтава, 4 грудня 2019 року) та матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Сучасні технології менеджменту» (м. Луцьк, 4 листопада 2019 року).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна (магістерська) робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 102 сторінках комп'ютерного тексту, містить

12 таблиць та 5 рисунків. Список використаних джерел налічує 73 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Теоретико-методичні основи управління системи соціального захисту населення» розглянуто: сутність та інструментарій соціального захисту населення; теоретичні підходи до категорії «малозабезпечені верстви населення»; державне регулювання системи соціального захисту населення України.

У другому розділі «Аналіз політики соціального захисту малозабезпечених верств населення» розглянуто: нормативно-правове забезпечення соціального захисту населення в Україні; моделі соціального захисту населення зарубіжних країн; особливості соціального захисту малозабезпечених верств населення в Україні та Харківській області зокрема.

У третьому розділі «Ефективність політики соціального захисту в Україні» розглянуто: основні проблеми соціальної політики України та шляхи їх подолання; роль кадрового потенціалу соціальних служб у якості надання послуг; соціально-економічний розвиток регіонів як середовище нейтралізації низького рівня життя населення.

ВИСНОВКИ

1. Основною метою держави є забезпечення конституційних прав людини через функціональність соціального захисту, який повинен бути забезпечений державою створюються державою для стабільності соціально-економічного розвитку. Інституційною опорою соціального захисту малозабезпечених верств населення є соціальне страхування, що становить собою самостійну соціально-економічну систему, яка передбачає захист економічно активного населення від соціальних ризиків.

2. Огляд і аналіз теорії системи соціального захисту населення засвідчує необхідність оновлення та оптимізації інституту соціального страхування, функціональність якого повинна базуватись на принципах соціальної справедливості, рівності та безпеки.

3. На сьогодні в Україні не вирішено проблему адаптації міжнародних правових гарантій соціальних прав громадян і зобов'язань країни щодо оновлення діючої системи соціального захисту в національному законодавстві.

4. Реформування системи реалізації соціального захисту населення в Україні протягом останніх років вплинуло на соціальний захист і соціальне забезпечення протягом останніх років. Так, у 2017 році соціальний захист і соціальне забезпечення знизилися порівняно з 2016 роком з 32,6% до 25,8%. Таке зниження пояснюється тим, що частину фінансування соціальних функцій органів державної влади передано на місцевий рівень.

5. Доходи громадян України на сьогодні не відповідають сучасним стандартам розвинутих суспільств, адже головним завданням державного регулювання є економія бюджетних коштів, а не сприяння розвитку та

реалізації економічного, природного та людського потенціалу. У цьому прихована одна з головних причин існування малозабезпечених верств населення як суспільного сегменту.

6. Основні чинники існування малозабезпечених верств населення – низькі показники якості життя та низький рівень соціальних стандартів, навіть після їх суттєвого підвищення. Зростання заробітної плати в умовах повільного зростання економіки є результатом адміністративного підвищення мінімальної заробітної плати, яка зросла до 3 723 грн. у 2018 році та до 4 173 грн. у 2019 році.

7. На ринку праці України спостерігається тенденція зменшення кількості економічно активного населення, а саме з 20,2 млн. осіб у 2014 році до 17,8 млн. осіб у 2018 році, що пов'язане не лише з природним його зменшенням, анексією АРК та окупацією частини районів Донбасу, але й з істотним відтоком робочої сили за кордон. Щороку Україна втрачає до 130 тис. осіб економічно активного населення. Тобто одним з найбільших викликів для України стає трудова міграція, а особливо молоді та висококваліфікованої робочої сили, яка набуває характеру остаточної еміграції з України. Станом на 1 січня 2018 року в базі даних Служби зайнятості налічувалися 50,4 тис. вакансій, що на 40% більше, ніж на 1 січня 2017 року.

9. Передумовою усунення малозабезпечених верств населення в регіонах є реформування економічного, політичного, фінансового та соціального сегментів державної політики.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Жадан А. О. Ключові елементи в соціальній політиці України та можливості їх удосконалення / А. О. Жадан // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Сучасні технології менеджменту» (м. Луцьк, 4 листопада 2019 року) – у друці

2. Жадан А. О. Малозабезпечені верстви населення: основні характеристики та способи усунення даної категорії / А. О. Жадан // Матеріали II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки», полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, 4 грудня 2019 р. – у друці.

АНОТАЦІЯ

Жадан А. О. Удосконалення організації соціального захисту малозабезпечених верств населення

Кваліфікаційна (магістерська) робота присвячена теоретичним положенням, методичним підходам та практичним основам удосконалення організації соціального захисту малозабезпечених верств населення. Проведено аналіз сучасного стану соціального захисту та його нормативно-правової бази. Названі та обґрунтовані сфери суспільного життя, на яких повинне базуватись реформування соціальної сфери.

Ключові слова: соціальний захист, малозабезпечені верстви населення, органи соціального захисту.

SUMMARY

Zhadan A. O. Improvement of the organization of social protection of low-income groups

The qualification (master's) work is devoted to theoretical provisions, methodological approaches and practical foundations for improving the organization of social protection of low-income sections of the population. The analysis of the current state of social protection and its legal framework is carried out. Spheres of social life, on which the reform of the social sphere should be based, are named and substantiated

Keywords: social protection, low-income groups, social protection bodies.

Комп'ютерний набір і верстка
А. О. Жадан

Підп. до друку _____. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № ____

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.